

Силабус курсу

Інституціональна економіка

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Курс навчання: II Семестр: 4

Спеціальності: 051 Економіка

Освітні програми: «Економіка та управління бізнесом»

Попередні знання і навички: забезпечуються вивченням дисциплін «Філософія», «Політологія», «Історія економічних вчень» «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «міжнародна економіка»

Кількість кредитів: 5 ECTS Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к.е.н., доцент Шиманська Оксана Петрівна

Контактна інформація

o.shymanska@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Даний курс спрямований на формування системи економічних знань та методології інституціональної економічної теорії, з'ясування закономірностей формування, функціонування та розвитку економічних інститутів, виявлення закономірностей взаємодії інституційного середовища з економічною сферою, впливу інститутів на поведінку економічних агентів і форм господарської організації, уточнення моделей економічних процесів на основі введення в них інституційного фактору, аналіз інститутів як чинників економічної рівноваги та його динаміки на мікро- та макрорівнях, розгляд проблеми функціонування інститутів через призму інституційного вибору.

Компетентності

- Здатність аналізувати роль інститутів в економічній системі та особливості їх розвитку, зумовлені змінами у функціонуванні національної економіки.
- Здатність обґрунтовувати підходи до вирішення політико-управлінських, організаційно-правових, інформаційно-аналітичних, кадрових та інших завдань в рамках професійного забезпечення діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських організацій на основі пріоритету інтересів України.

Результати, які будуть досягнуті

- Вміти здійснювати критичний аналіз управлінських рішень задля подолання інституційних пасток.
- Вміти застосовувати набуті соціально-економічні знання в організаційних структурах

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 4	1. Інститути та їх роль в регулюванні поведінки	Знати суть інституціональної економіки, предмет, методологію, мету та зміст інституціональної економіки як навчальної дисципліни, інституціональну структуру суспільства, формальні та неформальні правила та їх взаємозв'язок, теоретичні основи інституціональної економіки та основні напрями в розвитку інституціональної економіки як науки.	Опитування, тести
4 / 4	2. Теорія трансакційних витрат	Знати суть трансакційних витрат та їх значення для ефективності інституційної системи.	Опитування, тести
4 / 4	3. Теорія контрактів та опортуністична поведінка	Знати суть контрактного підходу щодо вивчення інституційних угод, структуру управління контрактними відносинами, причини, наслідки та шляхи подолання опортуністичної поведінки.	Опитування, тести
4 / 4	4. Інституційна теорія прав власності	Знати інституційні теорії формування прав власності, принципи та проблеми ефективного розподілу прав власності, типи їх регулювання, специфіку користування правами власності.	Опитування, тести
4 / 4	5. Інституціональний вимір теорії ігор та моделювання взаємодії	Знати основні поняття теорії ігор, зміст базових моделей теорії ігор та специфіку їх застосування в інституціональній економіці.	Опитування, тести
4 / 4	6. Теорія економічної організації	Знати суть неокласичної теорії фірми, інституціональної теорії її розвитку та ін., основні типи та інституційні особливості економічної організації.	Опитування, тести
2 / 2	7. Інституційний погляд на проблему держави	Знати суть функцій держави в неоінституціональному аспекті, роль механізму примусу, сутність теорії суспільного вибору.	Опитування, тести
2 / 2	8. Інституційна теорія грошей	Знати особливості інституційної теорії грошей та роль довіри в грошових системах.	Опитування, тести
2 / 2	9. Інституційна динаміка	Знати суть інституційної динаміки та її залежність від траєкторії попереднього розвитку.	Опитування, тести

Літературні джерела

1. Аджемоглу Д., Робінсон Дж. Вузький коридор. Київ : Наш формат. 2020. 520 с.
2. Аджемоглу Д., Робінсон Дж. Чому нації занепадають. Походження влади, багатства та бідності. Київ : Наш формат. 2022. 440 с.
3. Андрюс, М., Прітчетт, Л., & Вулкок, М. (2021). Будівництво спроможності держави. Факти. Аналіз. Дії. Київ: Саміт-книга. 392 с.
4. Герасименко Т. В. Трансакційні витрати: сутність та динаміка в українській економіці. *Економічна теорія*. 2021. №2. С. 60-67. URL : https://ev.nmu.org.ua/index.php/uk/archive?arh_article=1340
5. Економіка відновлення: навчальний посібник / За ред. В. Грушка. Київ: Університет «КРОК», 2023.
6. Інституціональна економіка / Мацелюх Н. П., Максименко І. А., Мартиненко В. В. Скорик М. О., Теліщук М. М. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 302 с. URL: <https://api-ir.dpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/abbb4b36-aab3-43d4-ba92-1e6636562ed8/content>
7. Інституційна (не)спроможність держави в Україні: як розірвати замкнене коло : монографія / кол. авт.: Галина Зеленько (кер., наук. ред.) та ін. Київ : ІПіЕнд ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2025. 480 с. URL: <https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2025/04/Instytutsijna-spromozhnist-derzhavy.pdf>
8. Пилипенко Г. М. Моделі контрактної поведінки в контексті теорії галузевих ринків. *Економічний вісник*. 2021. №3. С. 9-16. URL : https://ev.nmu.org.ua/docs/2021/3/EV20213_009-016.pdf
9. Політична система України: конституційна модель та політичні практики : монографія / кол. авт.: Зеленько Г. І. (кер., наук. ред.) та ін. Київ : ІПіЕнд ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 536 с. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2023/10/Politychna_systema_Ukrainy.pdf
10. Трофименко А. В., Константинова Ю. В. Конфліктологія та теорія переговорів : навчальний посібник. Маріуполь : МДУ, 2020. 375 с. URL : https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2586/1/np_konfliktologija.pdf
11. Яхно Т. П., Куревіна І. О. Конфліктологія та теорія переговорів : навчальний посібник. К. : ЦУП. 2021. 168 с.
12. Alary, P., Blanc, J., Desmedt, L., Theret, B. Institutional Theories of Money. An Anthology of the French School. 2020. 273 p.
13. Ménard C., Shirley M. M. Advanced introduction to new institutional economics. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2022. URL: <https://www.coase.org/publications/2022menardshirleyadvancedintrotonie.pdf>
14. Poon, Ph., Flack, Jessica, C., Krakauer, David C. (2022). Institutional dynamics and learning networks. *PlosOne*. URL: <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0267688>
15. Sakaguchi, A. (2020). On the Institutional Theory of Money: Learning from J. R. Commons' Institutional Economics. *Journal of Economic Issues*. Vol. 54. P. 975-986.
16. Slaev, Aleksandar D. (2020). Complex private-common property rights in institutional and planning theories. *Planning Theory*, 19(2), 193-213.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт (в т.ч. із використанням мобільних девайсів) заборонено.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Поточне оцінювання	10

Модульний контроль 1 (теми 1-4) - теоретичні питання, тестування	10
Поточне оцінювання	10
Модульний контроль 2 (теми 5-9) - теоретичні питання, тестування	10
Тренінг	5
Самостійна робота	15
Екзамен (теми 1-9) - теоретичні питання	40

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом